A 2097 CSOPORT EGYESÜLET KÖZÉLETI LAPJA

MAGYARORSZÁG PBJ 2097 TE IS ITT LAKSZ · NEKED SEM MINDEGY

II. ÉVF. 1. SZÁM | 2020. FEBRUÁR

Zsákfalvi Riporter

Önkéntesek a közösségért

„Aki nem hisz abban, hogy mennyi jó ember van, az kezdjen el valami jót tenni, és meglátja milyen sokan odaállnak mellé.” Februári lapszámunkban önkéntesek írnak önkéntesekről, akik Böjte Csaba gondolatával azonosulva tesznek a közjóért. Szervezzenek éppen baba-mama klubot, Kevély-körözést, faültetést vagy ablakdíszítést, egy valami közös bennük, az adni akarás. Riportjaink a 2. és 4. oldalon.

Weindorfer Schwaben

Interjú Szegedi Ferenccel, a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökével

Iskola a Fő úton

Kis helyi oktatástörténet a lakossági fórumok apropóján – 8.old.

Rejtély az Ezüst-hegyen

Kiknek épültek a boltíves kunyhók – Nevelős Zoltán utánajárt – 15. old.

Kevély-keringés

Amikor sok ember energiája egy irányba mozdul – 4. old.

Waldorf és bevonás

Képviselőink osztanak meg velünk két markáns álláspontot – 10. old.

Pataki Balázs emlékére

„Csillagvándor" Pataki Balázsra, szeretett pedagógusunkra emlékezünk – 12. old.

Mesél a Papp család

A „vándorszínész" és a Kevély-nyergi Turistaház egykori vezetője – 6. old.

Nyílnak a hóvirágok

Erdélyi Ferenc képes ismertetője védett növényünkről – 14.old.

Kertészkedni tanulunk

Tapasztalatot cserélünk a kiskerti növénytermesztésről – 14. old.

Önkéntesnek lenni

Olyan, mint az ajándék. Csak jobb.

készítette:
Viszkocsil Veronika
ujsag@2097.hu

„Aki nem hisz abban, hogy mennyi jó ember van, az kezdjen el valami jót tenni, és meglátja milyen sokan odaállnak mellé." Sokat gondolkodtam, hogyan folytathatnám a bevezetőt Böjte Csaba idézete után. Többféle verzió is született. Aztán rájöttem, hogy kár kiegészíteni. Mert ebben az egy mondatban minden benne van az önkéntességről.

Az egész egy takarítással kezdődött egy áprilisi napon 2019-ben. Üzenetet írtam Frivaldszky Bettinek, hogy szívesen felajánlanám 15 éves kommunikációs tapasztalatomat a 2097 Csoport Egyesületnek. Ráéreztem, mert épp akkor szerveződött a kampánycsapat az önkormányzati választásokra. Megkaptam az információkat, hogy mikor és hol lesz a találkozó. Izgultam. Nem ismertem a résztvevők közül senkit, csak Bettit, őt is csak virtuálisan, személyesen addig még sosem találkoztunk. A látszólag összeszokott társaság nyitottan és kedvesen fogadott, senki nem kérdezte, hogy mit keresek ott. Hamar lett feladatom is. Az idő előrehaladtával egyre több és én boldogan segítettem, ahol és amiben tudtam. Hasznosnak éreztem magam. Hittem valamiben és végre tehettem is érte. Rengeteg embert megismertem, talán barátokra is leltem. Egy közösség tagja lettem.

Nehéz volt-e két gyerek mellett? Igen. De amikor egy-egy megbeszélés előtt elbúcsúztam a férjemtől, azt mondtam, hogy egy jobb falut szeretnék a gyerekeimnek, magunknak. És ha ezért tenni tudok, akkor tenni is fogok! Most is ezért teszem amit teszek. Nehéz-e munka mellett? Igen. Néhány feladatot az utóbbi időben át kellett adnom. De eszembe sem jutott, hogy teljesen kiszálljak. Cserbenhagyásnak éreztem volna azokkal szemben, akik számítanak rám, akik közül sokakra barátomként tekintek. És hiányzott is volna az életemből. A tennivalók és az emberek is.

Mint ahogy hiányozna a baba-mama klub is, amit más, alkalmi önkéntesekkel, anyukákkal és apukákkal hoztunk össze, kétkezi munkával és jólelkű emberek tárgyi adományaiból. Jó, hogy megcsináltam két Családi Pikniket, mert az egyik igazi kikapcsolódást nyújtott sok családnak, a másik alkalommal pedig megszépült a játszótér. De jó érzéssel tölt el minden megfőzött komatál, minden becsomagolt karácsonyi cipősdoboz és a kézműveskedés a gyerekekkel adventkor. Ezek nélkül kevesebb lennék. És azt hiszem, hogy nem csak én vagyok ezzel így. Mert nem vagyok egyedül…

Antal-Kővári Verával kapcsolatban már akkor gyanút kellett volna fognom, amikor egyetlen anyukaként vállalta, hogy betársul mellém felmosni a baba-mama klub festése alatt. Tudhattam volna, hogy ebben a nőben több van. Azóta már van a falunak kertészeti klubja, mosipelus klubja, csere-bere oldala a Facebookon és az adventi ablakkereső-kalandokat is neki köszönhetjük.

Egy hétköznap délután érkeztem hozzá beszélgetni. A három gyerek a nagyszülőknél töltötte a napot. (A mázlista!) Viszont hajnali 3 óta ébren volt, mert az egyik betegeskedett. Persze rögtön a gyerekekre terelődött a szó.

fotók: Kádár Viktor

ZSR: Hogy fér bele ennyi minden az életedbe három gyerek mellett?

Antal Vera: Nem tudom. Valahogy megy. Nagy segítséget jelentenek a társak. A kertészeti klubban Gergő (Marton Gergely – a szerk.), aki kellő tudással és rálátással rendelkezik a témára. A mosiklubban Ági (Dira Ágnes – a szerk.), az ötletgazda, aki beszél helyettem, amikor nekem épp nem megy. És persze kell hozzá egy támogató pár is.

> „Már akkor gyanút kellett volna fognom, amikor egyetlen anyukaként vállalta, hogy betársul mellém felmosni.

ZSR: Mivel kezdődött?

AV: A csere-bere oldallal.

ZSR: Mi volt az indíttatásod?

AV: A hulladékmentesség. Az előző lakó sok mindent hátra hagyott, de nem volt szívem kidobni. A baba-mama klubban is kiderült, hogy mindenkinél vannak olyan dolgok, amitől szabadulna. Ekkor jött az ötlet. Jelenleg már több mint 400 tagnál járunk és több mint 100 ember vár a csatlakozásra.

ZSR: Szigorú vagy a szabályok betartatása terén. Például csak pilisborosjenőiek lehetnek tagok.

AV: Igen, mert azt gondolom, hogy más településeknek is meg van erre a lehetősége. És szeretném, ha inkább falun belül találnának új gazdára a holmik.

ZSR: A kertészeti klubbal szerettél volna több tudásra szert tenni vagy szerettél volna másokat rávenni arra, hogy kertészkedjenek?

AV: Egy kicsit mindkettő, de még inkább a tapasztalatcsere lehetősége motivált. Mert minden kert másképpen működik. Lehet, hogy ami az egyikünknél bevált, az nálam is beválik és fordítva. Tanulhatunk egymástól.

ZSR: A mosipelus klubban sikerült már meggyőzni anyukát arról, hogy váltson eldobhatóról mosható pelenkára? Mert ez volt a cél, ugye?

AV: Igen, négyet. Azt mondják, hogy egy gyereket átlagosan 4000 alkalommal kell pelenkázni. Ez tehát 16 000 pelenka mínusz a környezet számára.

ZSR: Legtöbben mégis az adventi ablakdíszítés kapcsán ismerték meg a nevedet.

AV: Láttam egyetlen képet és elkezdtem rajta gondolkodni. Hogy ez milyen jó móka lenne és mennyire szívesen csinálnám! Nagyon szerettem, mert kiszakított a mókuskerékből. Viszont úgy érzem, hogy lehetett volna még jobb. Nem baj, majd jövőre!

ZSR: Akkor lesz folytatás?

AV: Az a cél! Egyre többen kérik, hogy ismételjük meg.

ZSR: Mikor csinálod? Éjszaka?

AV: Nem! Éjszaka aludnom kell, különben nem bírom (nevet). A fiúk napközben óvodában vannak, a legkisebb valamikor a délelőtt folyamán alszik, akkor intézem ezeket.

ZSR: Szóval akkor azért be lehet szorítani az önkéntességet még három gyerek mellé is?

AV: Nehezen. De az időt mindenkinek a saját igényeire kell szabni. Ha bele tudod sűríteni az életedbe, akkor csináld! Ha a szervezés nem megy, akkor ne csináld! De akkor menj el a programokra! Az a lényeg, hogy éljünk valamennyi közösségi életet. Mert én sem tudnék szervezni, ha nem lennének érdeklődők.

ZSR: Miért csinálod ezt az egészet, mi hajt?

AV: Nem tudom pontosan megfogalmazni. Van, hogy szidom magam, mert túl sokat vállaltam. De aztán újratöltekezem. Mert jön egy visszajelzés, ami átlendít a holtponton. Vannak nagyon jó dolgok, amiket átadhatunk egymás-

nak és ezáltal összetartóbbak leszünk. És ez lehet az előnyünk: az összetartás.

ZSR: Szerencsénk, hogy ide költöztetek, de hogyan kerültetek Pilisborosjenőre?

A.V.: Néztünk házat Budakalászon, Pomázon és Szentendrén is. De azok amolyan ékszerdobozok, csak nincs meg hozzájuk a „kulcs". Úgy értem a közösség kevésbé befogadó és hosszú időnek kell eltelnie ahhoz, hogy oda tartozónak tekintsenek. A férjem nagybátyjáék Pilisborosjenőn élnek, évente legalább egyszer vendégeskedtünk náluk, és végül itt leltünk otthonra.

ZSR: És itt már megkaptátok a „kulcsot"?

A.V.: Nem tudom. Jó lenne.

ZSR: Vannak még terveid?

A.V.: Igen, vannak.

ZSR: És elárulod?

A.V.: Nem!

Erre a válaszra számítottam.

Szilárd patakot tisztít. Szilárd fasort ültet. Szilárd hókotró berendezést szerez a járda takarításhoz. Szilárd sövényt vág. Szilárd valahogy mindenhol ott van. Forgó Szilárdot nem régóta ismerem, az őszi játszótér szépítésen mutattak be minket egymásnak, ahol ezres fordulatszámon pörgött nem csak a kezében lévő sövényvágó, hanem ő maga is. Interjúra is egy közösségi program előtt csíptem el.

ZSR: Te mindenhol ott vagy és segítesz!

Forgó Szilárd: Igen, mert érdekel és szívesen csinálom. A falu miatt és magam miatt is, mert én is itt lakom, meg a családom és az ismerőseim is. Úgy érzem, hogy ezt a minimális munkát megéri beletenni. Legalább ennyit.

ZSR: Van olyan ötleted, amit te szeretnél megvalósítani?

F.Sz.: Nem tudok ilyet mondani. Nekem jobban fekszik, hogy ha az ötlet és a megvalósítási terv kész, csak ténylegesen csinálni kell a dolgokat. Éppen ezért sok munkacsoportban is résztveszek, dolgozom a focipálya fejlesztésen és az új honlapon is.

ZSR: Mit ad neked az önkéntesség?

F.Sz.: Érdemes ezt egyszer kipróbálni! Rengeteg ismeretséget lehet szerezni, jókat beszélgetni és sok mindent tanulok. Lehet, hogy én valamit így látok, de mondjuk négy ember másként látja. Szélesebb lesz a látóköröm, ha mások véleményét közvetlenül is megismerem. Mert hajlamosak vagyunk beleragadni a saját „buborékunkba".

ZSR: Volt olyan ismerősöd, aki nem vett részt közösségi feladatokban és felbuzdult a te példádon?

F.Sz.: Igen, például egy, az utcában lakó barátom. Lementünk meginni valamit a Falóba, aztán ketten elmentünk plakátokat ragasztani és közben nagyon jól éreztük magunkat.

ZSR: Szeretnél ezzel példát mutatni a gyerekeidnek is?

F.Sz.: A legutóbbi faültetésen ők is hordták a karókat és ástak. Próbálom őket támogatni abban, ha szeretnének ilyesmiben részt venni. Az a véleményem, hogy ha nem is veszünk részt aktívan valamiben, akkor legalább menjünk el a mások által szervezett rendezvényekre, mert valaki annak az eseménynek a létrehozásába sok energiát fektetett. Ha nem megyünk el, akkor rendezvények sem lesznek. Pedig ezt a falut a közös programok tartják össze.

Csak úgy, mint Böjte Csaba idézetéhez, ehhez sem tudok már mit hozzátenni. De azt hiszem, nem is kell.

Kedves Olvasó!

Ahogy decemberben megígértük, rövid időkérést követően máris új lapszámmal jelentkezünk; köszönhetően annak, hogy több hónapos útkeresés után végre körvonalazódni látszik a Zsákfalvi Riporter hosszútávú finanszírozási stratégiája.

Ez a modell egyaránt épít pályázati forrásokra és hirdetési bevételekre – no meg az Önök megértő jóváhagyására, amellyel az oldalainkon némileg megsűrűsödött hirdetéseket fogadják. Köszönjük, ha neheztelés helyett elfogadják, a reklámbevételek elkerülhetetlenek a lap hosszútávú működéséhez.

Mielőtt esetleg mindezek alapján a Kedves Olvasó óhatatlanul téves következtetésre jutna, sietve szeretnénk legszögezni, hogy a lap továbbra sem profitorientált vállalkozásként, hanem egy civil egyesület közösségépítő médiumaként kíván működni, amelyet hónapról-hónapra falubeli önkéntesek látnak el tartalommal.

Apropó, a közelmúltban egyéb 2097 közeli médiumok is indultak, illetve felfrissültek.

A **2097.hu** weboldal szerkesztősége – ahogy az egyesület elnöksége is – tisztújításon ment keresztül. Az új csapat célul tűzte ki, hogy segítse önkormányzati képviselőink és bizottságaik kommunikációját. Ennek egyik első eszközeként elindította a **2097.hu podcastot**, melyben nagyjából heti rendszerességgel beszélgetünk Pilisborosjenő közügyeiről. Aki ismeri ezt a műfajt, a szokásos podcast lelőhelyeken a 2097.hu-ra keresve már fel is tud iratkozni csatornánkra, aki a podcastokban még kevésbé járatos, a **2097.hu/podcasts** oldalon könnyen rátalál az eddigi epizódokra. E sorok olvasásakor már az ötödik ilyen online rádióadásunk publikálásán is túl leszünk.

Soraim zárásaként pedig bátorkodom egy kis publicitást szerezni saját, hobbi gyanánt indított online videós csatornámnak, a **Zsákfalvi TV**-nek, melynek első anyagát a budakalászi Madarász Csabával készítettük a jelen lapszámban is bemutatott Kevély Körözés Karácsony Környékén című csodás rendezvényről még januárban. A 9 perces mini dokufilmet a vonatkozó cikk végén található QR-kód leolvasásával tudják legkönnyebben elérni.

Jó szórakozást!

Kádár Viktor
a Zsákfalvi lapszerkesztője

Kevély-Körözés Karácsony Környékén

Jó megélni azt, hogy sok ember energiája egy irányba mozdul

Az alábbi beszámoló közösségi munka eredménye, mint ahogy maga a rendezvény is az volt. Az újság (Frivaldszky Bernadett) kérdéseit megküldtük a szervezőknek, Gál Nikinek és Medveczky Gyurinak, akik formáltak rajta, és továbbküldték a kérdések egy részét a résztvevőknek és segítőknek. Így született meg a hangulatos mozaik, a nap közösségi tablója.

ZSR: Olvastam valahol, hogy idén jóval többen vettek részt a rendezvényen. Ti mint rendezők, mondanátok tavalyi és idei számokat? És van valamilyen teóriátok arra, hogy mitől ilyen népszerű?

Medveczky Gyuri: Tavaly közel 430-an köröztek, idén már a 800-at közelítette a körözők száma, akik összesen 1342 kört tettek meg.

Olyan rendezvényre törekszünk, ahol mindenki jól érezheti magát, de opcionálisan az elért fizikai teljesítményen keresztül is sikereket élhet át. Mindezt a megtett körök számától függetlenül együtt, harmóniában, közösségi élményként. Úgy érzem, mindabból, amit fél füllel hallottam, láttam a rendezvény közben, hogy ez az indulóknak is átjött. Csupa jókedvű, örömmel teli embert láttam magam körül körözés közben és a rendezvényközpontban is. Fontos alappillérei még a rendezvénynek a Kevély-hegy természeti szépsége és a büfé finomságai, hangulata. Idén páran rácsodálkoztak, hogy milyen csodálatos élmény az esti Kevélyről nézni a környező települések fényeit. Akik 7-kor indultak, a hegyről csodálhatták meg a napfelkeltét, sőt egy darabig a Nap és a Hold egymás mellett látszottak, aki pedig sokáig kint maradt, a naplementét is megcsodálhatta, majd egy hatalmas teliholdat bámulhattunk a település színes fényei mellett.

fotók: Kádár Viktor

ZSR: Kívülről szemlélve úgy tűnik, hogy nagyon különböző igényeket is képes kielégíteni a verseny. Mit tapasztaltatok, milyen motivációkkal érkeznek az emberek?

MGY: Egy sportos, vidám, örömteli szombat a természetben, azt hiszem, mindenki így indult neki! Mi, rendezők is azt tűztük ki célul, hogy ez az esemény a körök megtétele révén is épüljön be az életünkbe mint az év végi ünnepek után egy évindító mozgás, amire előzetesen készül is egy picit az egész családunk. A körözés végétől pedig lehet tervezni a következő évit! Sokan pl., akik tavaly eljöttek, idén azt mondták, "most +1 körrel többet megyek, mint tavaly".

Gál Niki: Nagyon sokfélék a motivációk, és pont ez a célja is a rendezvénynek. Itt együtt róják a köröket a Kevélyre azok is, akik különben ultrafutók, 100-200 km-t is rendszeresen teljesítenek, és nekik ez egy remek edzés, jó közösségi esemény. De azok is, akik eljönnek a családdal és mennek egy-két kört, találkoznak sok ismerőssel és jól érzik magukat. Mindkettő ugyanolyan fontos, szeretnénk ezzel a rendezvénnyel mindenkit megmozgatni! Konkrétan saját magunkat, a saját családunkat is! Én a saját életemben azt érzem most, hogy nagyon kell figyelnem rá, hogy a mozgás, ami eddig az életem része volt, ne kopjon ki belőle, sőt a gyerekeimnek is át tudjam adni azt, hogy rendszeresen mozgunk! Talán ezért is kezdtük el szervezni ezt a Kevély-körözést, mert jó motiváció a mi családunknak, és azt hiszem, néhány más családnak is azzá vált, és még sokaknak azzá válhat!

Ezenkívül szerintem a résztvevőknek az is lényeges, hogy ez egy jótékonysági túra, ha jönnek, nemcsak túráznak, futnak és jól érzik magukat, hanem adományaikkal segítenek is!

MGY: Idén a csapatverseny is komolyabban beindult, ami nem egy véresen komoly versenyzés, de egy jó ösztönző, hogy a barátok rábeszélik egymást a közös mozgásra.

GN: Nagyon tetszik az is, hogy egyre több embernek ez egy családi eseménnyé is válik. Talán pont a családi csapatban indulás miatt! Eljönnek a gyerekek, szülők, nagyszülők, de akár az unokatestvérek is, és itt együtt köröznek! Ez egy olyan plusz érték, amire nem is gondoltam volna, hogy ennyire jól működhet!

ZSR: Sok falusi ismerősöm van. Van olyan, aki minden hajnalban posztol a hegytetőről, és van olyan, aki évek óta nem volt a falu határain túl. Aki pedig terepfutóként már olyan csúcseredményeket ért el, mint Sperka Tamás, azokat mi hajtja?

Sperka Tamás: Mi a jó abban, hogy egész nap azt csinálom, amit szeretek? Ez beugratós kérdés. Jó a közösség ereje, jó a természetben lenni, inspirálni másokat a mozgásra, inspi-

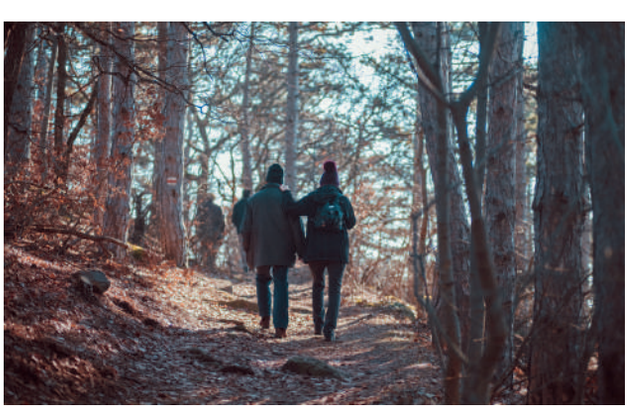

ráltnak lenni mások által a mozgásra! Nagyon jó kis közössége van a falunknak, ami ezen a rendezvényen is látszott, sok volt az önkéntes, akik reggeltől estig fáradhatatlanul tették a dolgukat. Nagyon szeretek futni, főleg itt a Kevélyen, a napi edzéseim nagy részét is itt végzem. Szeretem ezt a helyet, szeretem az idejáró embereket! Jó volt látni a napfelkeltét, a napnyugtát a csúcsról, az egész napos időjárás-változást, látni azt, hogy milyen sokan vágtak neki a hegynek és veszik rá magukat a mozgásra! És hogy mi a jó abban, hogy az ember 10 kört fut? Az, hogy megtehetem, mert meg tudom csinálni, képes vagyok rá! És képes vagyok közben megállni beszélgetni, szelfizni egy csacsival, észrevenni a szépet, a zöldellő mohát, nevetni ismeretlenekkel is akár, és így is élvezni az egészet! Nem volt tervem, nem volt célom, hogy mennyit megyek majd, „Ameddig jólesik!", mondtam mindig, ha kérdezték. Most ennyi esett jól, de jövőre lehet, hogy kihasználom a teljes időt és végig mozgásban leszek majd, talán belefér 13 kör is.

ZSR: Borónak 12 évesen (a képen pirosban – a szerk.) a teljesítménye elképesztő: 6 kört tett meg. Vagyis körülbelül 50 kilométert hegyi terepen. Boró, Te hogyan készültél erre a Körözésre?

Medveczky Boró (a rendezők lánya): Néha elmentünk közösen a családdal előtte túrázni. Tavaly 4 kört mentem, de tudtam volna ötöt is, csak Anya nem engedett ki már a sötétben, mert nagyon csúszott az út. Most kiszámoltam, hogy a 12 órába belefér még plusz 2 kör, azaz összesen 6 kör, akkor is, ha nem futok mindig lefelé. Reggel 7 óra 1 mp-kor elindultam, hogy beleférjen az eltervezett 6 kör. Örültem, hogy sikerült megcsinálnom! A reggeli első kör volt nagyon jó, mert nem voltam fáradt, tudtam futni és érdekes volt a sok színes ruhás futóval együtt menni a pályán. A második kör azért volt jó, mert Borival (egy mátraaljai barátnőmmel) mentem, gyorsan mentünk, még nem voltam fáradt, sokat futottunk. És az utolsó esti kör volt még nagyon-nagyon szép! Az utolsó kört együtt mentem a barátnőmmel, Hannával, beszélgettünk a fáradtságról, milyen, amikor gyorsabb vagy lassabb, akivel együtt mész. Nagyon szépek voltak a sötétben a város fényei és az emelkedőről visszanézve a Kevély-nyergen az ellenőrzőponton világító tűz.

„Kedves szervezők, segítők, futók, sétálók! Köszönjük az ötletet, a segítést, a lehetőséget és az adományokat! Úgy gondoljuk, hogy megkezdhetjük a szabadtéri színpad építésének a konkrét tervezését, az alapanyagok beszerzését. Csodás környezetben lesz Pilisborosjenőn egy fantasztikus szabadtéri színpad, ahol koncertek, fesztiválok, szabadtéri előadások és mozizás hozhatnak majd újabb bevételeket és élményeket!"

Dienes Dóra
a Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Általános Iskola igazgatója

ZSR: Hány önkéntes segítette a munkátokat és milyen területeken? Nehéz volt őket toborozni?

GN: A faluból, iskolából és a túrázó közösségből is sokan megmozdultak és jöttek segíteni. Kb. 30 ember önkénteskedett, akár reggel fél 6-tól este 9-ig. Többen helyi termékekkel segítettek, pl. a Mandelbrot Pékség, hogy igazán színvonalas legyen az ellátás a büfében, gulyást főztek ebédre vagy a chipes időmérést szervezték meg. Nagy segítség, hogy reggeltől estig megkapja a rendezvény a művelődési házat, ahol minden funkciónak (regisztráció, büfé, asztal frissítőkkel a futóknak, öltöző) próbáltunk helyet találni.

ZSR: Miért jön el valaki önkénteskedni egy ilyen rendezvényre?

Kőhegyi Anita: A tavalyi „K5" teljesen magával ragadott. Öröm volt segíteni, felemelő volt részt venni. Igaz, idén korán keltünk, de már jóval rutinosabbak voltunk a terem berendezésében, a jótékonysági büfé kialakításában. Nagyon jó érzés a közösen kitűzött célt elérni, együtt lenni, támogatni, lelkesíteni, sportolni. Egyszerűen jót tenni, sok-sok lelkes gyermekkel együtt. Akár a hegyen, akár a bázison, nagyon feltöltő a részesének lenni! A legszuperebb évkezdés!

Mihálffy Krisztina: Én ellenőrzőpontként vállaltam részt a szervezésben, mert kinn a terepen szerettem volna motiválni a résztvevőket. Egy-két buzdító szó, egy kocka csoki többet számít, mint gondolnánk. Ez nem egy klasszikus verseny, nem díjakért rótták a köröket, hanem mindenki a saját kitűzött céljáért küzdött. Nagyon jó volt látni, ahogy jöttek újra és újra az abszolút amatőrök és a profik egyaránt. Minden percét élveztem!

ZSR: Egy ilyen rendezvényt megszervezni iszonyúan nagy munka. Ti szervezitek ráadásul a csángó hangszeres hétvégéket is. Mi hajt Titeket?

GN: A Kevély-körözés szervezése engem kifejezetten feltölt! Szerintem két oldala van ennek. Adni jó! Mozogni jó! Jó megélni azt, hogy sok ember energiája egy irányba mozdul, sokan egyet akarunk, egy jó dolgot alkotni! Engem és szerintem sok segítőt is ez hajt! Adunk a résztvevőknek, a faluközösségnek, és mivel ez egy jótékonysági túra, adunk a helyi iskolának is. És mozogni is jó! Közben boldogsághormont termelünk. Ez a rendezvény pedig alkalmas arra, hogy valaki mindkét oldalt kipróbálja, menjen pár kört, és mellette segíteni is beálljon. Mindenkit biztatok erre a szuper kombinációra (jótékony mozgás plusz jótékony önkénteskedés)! Március utolsó hétvégéjére tervezünk ismét egy hangszeres eseményt, most valószínűleg Széki tematikával. Mert együtt zenélni és énekelni is jó!

Összesített eredmények

Egyéni férfi	Sperka Tamás 10 kör	Ács Béla 9 kör Tarnai Máté 9 kör Wagner András 9 kör Pék Ádám 9 kör	Horváth Zoltán 8 kör
Egyéni női	Bíró Henrietta 7 kör	Gesztes Napsugár 6 kör Medveczky Boróka 6 kör Szimandl Anita 6 kör Gyergyák Éva 6 kör Veingartner Ágnes 6 kör	Vajaskéri Viola 5 kör Kelemen Anett 5 kör Gál Böbe 5 kör Mihályiné Vámos Hajnal 5 kör
Település	Pilisborosjenő 526 kör	Budapest 152 kör	Üröm 76 kör
Osztály	Pilisborosjenő 4B 24 kör (15 fő)	Pilisborosjenő 6B 24 kör (11 fő)	Pilisborosjenő 2A 15 kör (11 fő)
Család	Medveczky-Gál 24 kör	Muzik 16 kör Mihálffy 16 kör Sasi-Tusor 16 kör	Üstökös 15 kör
Csapat	Mátra 115 53 kör	Dikh Villám 37 kör	Respect Muay Thai2 36 kör

Cikkünk témájáról forgatta első anyagát a frissen alakult Zsákfalvi TV. A QR-kódot mobiltelefon kamerájával elolvasva, vagy a YouTube-on a Zsákfalvi TV-re rákeresve tekintheti meg a kapcsolódó kisfilmet.

A hegyek és túrák szerelmesei

Papp János és Tóth Zsuzsa portréja

Régóta készültem a napra, hogy Papp Jánost, a vándorszínészt és feleségét, Tóth Zsuzsát, a Kevély-nyergi Turistaház egykori vezetőjét meghívhassam a Jenői Szalonba. Az est házigazdája, Hirtling István pályatárs és barát alig várta, hogy elbeszélgessen velük utazásaikról és a Kevély-nyergen valaha állt turistaházról, amelyet Zsuzsa 1983-tól 1991-ig vezetett.

írta:
Medvecki Réka
ujsag@2097.hu

„Minden legyőzött holtponttal egy-egy lépést hátrál a halál" - kaptam Jánostól útravalóként ezt a gondolatot, amelyet egy Margit-sziget körüli futás alkalmával alkotott.

A turistaház

Idén lesz 100 éve, hogy a házat az – elsősorban munkásturistákat soraiban tudó – Természetbarátok Turista Egyesülete (TTE) tagjai vasárnaponként, hátizsákban felhordott anyagokból, kétkezi munkával elkezdték megépíteni. Nevét Stromfeld Aurélről kapta, aki halála előtt a TTE Magántisztviselő Osztályának elnökeként tevékenykedett, és a természetjáráshoz elengedhetetlen alapismereteket oktatta. A krónikák szerint 5 évnyi munka után, 1928 pünkösdvasárnapján, 3000 fős vendégsereg örömére megnyitották. Zsuzsát a véletlenek hozták közel Pilisborosjenőhöz és a vendéglátáshoz is. 1982-ben egy munkahelyi konfliktus miatt otthagyta addig imádott gyógypedagógusi munkáját. Ekkor látta meg a hirdetést: a Pilisi Parkerdő Gazdaság bérbe adja a Kevély-nyergi Turistaházat.

fotó: Medvecki Réka

„Úgy éreztem, hogy ez egy ÚT. Mondtam Jánosnak, aki nem lepődött meg ezen!"

Zsuzsa jelentkezett. A versenytárgyalások idejére – hiszen akkoriban „közveszélyes munkakerülővé" vált volna – a Pilisi Parkerdő alkalmazásában madárvédő lett, végül megnyerte a pályázatot. Nagyon rossz állapotban volt az épület, de 500 ezer forint (1982-ben!) támogatást kapott, amelyből persze családi és közösségi munkával felújította az épületet, esővízgyűjtést, fürdőszobákat, mosogatót épített, terepet rendezett. Így újra megnyithatott a 40 ágyas menedékház.

Jöttek is sokan Csobánka, Kalász, Majdán-nyereg felől, de még Solymárról is. A turistaházhoz felmenni egy családi program volt a hétvégi ebéd után vagy akár előtt, de sokan előre foglalták bulikhoz is. A ház péntektől vasárnapig üzemelt, a Papp család imádott ide feljárni. Zsuzsa sütötte a palacsintákat, János, ha nem a színházban volt, kínálta az italokat naphosszat. A gyerekek néha a lábaik alatt, néha a bokorban elbújva mindenki ijedtségére. Egyik történet jön a másik után: gyakori vendég volt Bessenyei Ferenc, akár nyolcadmagával, lóháton az éjszakában. És 30 tojásból kért rántottát! János ilyenkor el szokta kérni a lovat, fellovagolt a Kis-Kevélyre, és imádott onnan lenézni. Zsuzsa első vendége is Feri bácsi volt: bejelentkezett, hogy vendégei lesznek, és tojásos nokedlit kérnek. Zsuzsa rutintalan szakácsként követte ugyan a szakácskönyv utasításait, mégis korán szedte ki a vízből a tányéron utána csirizzé összeállt tésztát. Feri bácsi óriási szívét mutatja, hogy megdicsérte és elfogyasztotta a társaság az ételt. János – igaz, hogy néhány féleleműző korty után, de – Trabanttal, rükvercben fel tudott menni a Reddinger Adolf utcai kaptatón is. Később persze egy GAZ terepjárót is beszereztek, azzal tudták a készleteket feltölteni.

Nem először hallunk a legendás – soha be nem mutatott – Fenevad című film forgatásának történetéről, ami egy hetvenezer fős beatkoncert szervezésével érkezett az Egri Várhoz. Féltvén a forgatás napján a rendet, szesztilalmat írtak ki Ürömre és Borosjenőre. Mivel a turistaház nagyobb része már Budakalászhoz tartozott, így ott nem volt érvényben a szabályozás. János és Zsuzsa feltöltötték a készletet. A forgatás előtti éjjel fiatalok a motozást megelőzendő a hegyen gyülekeztek itt-ott, tüzeket rakva. János hajnali kettőkor megneszelte ezt, s kinyitotta a házat. 22 óra múlva, éjfélkor úgy állt ki a pultból, hogy addig egyszer sem fogyott el a sor.

Az egyik szilveszteri fotón felismertük a falunkbeli Koller Mártát. Megkerestük emlékei után kutatva. Ő mesélte, hogy a vasárnapi ebéd után jóllakottan összenéztek a családtagok: „Na, felugrunk egy Unicumra?" Akkoriban nem lehetett minden sarkon Unicumot vásárolni, de a Kevély-nyergi Turistaházban volt. Márta elmondásából Zsuzsáról kiderült, hogy nemcsak a festéshez, lovagláshoz, hegymászáshoz ért, hanem gyönyörűen énekel is; azon az éjen a Székely himnusszal köszöntötte emlékezetesen az új esztendőt.

> „Gyakori vendég volt Bessenyei Ferenc, akár nyolcadmagával, lóháton az éjszakában. És 30 tojásból kért rántottát!

Zsuzsa 1991-ig vezette a turistaházat. Bérleti szerződése megszűnt, lejött a hegyről, és teaházat nyitott a Művelődési Házban, ahol hétvégente az ifjak diszkója is helyet kapott. Másfél év múlva pályázatot írtak ki a turistaház üzemeltetésére. 1992. szeptember 29-én, az eredményhirdetés után néhány héttel és egy nappal azelőtt, hogy az épületet a Pilisi Parkerdőgazdaságtól a Budapesti Természetbarát

Szövetség átvehette volna, rejtélyes körülmények között, láthatóan gyújtogatás eredményeképpen leégett. Különös módon ekkoriban több turistaház égett le rövid idő alatt, de a nyomozások eredménytelenül zárultak. A turistaház romjait 2000-ben takarították el a Kevély-nyeregről.

Zsuzsa később visszatért eredeti szakmájához; gyógypedagógusként dolgozott, de néhány évig Önkormányzatunk gazdasági vezetője is volt.

A vándorszínész

Ki Borosjenőről indul túrázni, gyakran találkozhat Jánossal, aki nordic-botjaival aktívan rója a környékbeli ösvényeket.

A „Honnan a te sétálókedved?" kérdésre János válasza egyszerű „A falusi gyerek mindenhová gyalog jár." Nemcsak sétálókedvét, de színész létét is kisgyermekkorából hozza. Szülőfalujában, Somogytarnóca határában, Györgypusztán, a nagy Széchenyink leszármazottjainak szellemiségében nevelkedett, színházi előadásokat rendeztek minden évben, amelyeknek édesapja volt a súgója. Szüleivel Niklára költözve e szellemiséget vitték magukkal. A szülők emlékét ma egy faszobor őrzi Nikla főterén.A kisgyermekkori szavalásaira, akkori verseire, főszerepeire János ma is emlékszik. Édesapja foglalkozott vele, támogatta. Magától értetődő volt a színművészeti főiskolára való jelentkezés. Harmadéves gimnazistaként az osztálytársa fülébe súgta a színházban, hogy: „Egyszer nekem is így tapsolnak majd!" Nem tudván, hogy annak a Várkonyi Zoltánnak a darabját nézi épp, aki aztán a főiskolára felveszi és pályáján évekig kíséri őt. Mikor édesapja elengedte a nagyvárosba, a színész szakmába, egyetlen tanácsa ez volt: „Fiam, egyszerűen!" A 2020 júniusában aranydiplomás színész ma is erre törekszik – mindannyiunk örömére!

Határtalanul büszkén mesélnek a családról. Luca lányukról, aki számítógépes grafikus, aktív tördelője volt a Zsákfalvi Riporternek, s a címlapon megtalálható logó ornamentikája is az ő keze munkája. Dani fiukról is, aki színész, rendező, az aquincumi nyári játékok főrendezője. Unokáik Benedek, Balázs, Dorina és Tamara. Benedek, a legidősebb „örökölt valamit", hiszen filmforgatókönyv-írónak készül.

A hely szelleme

Zsuzsával a hegyen töltött idő ismertette és szerettette meg a gyaloglást. Végre az utazásokról is tudunk beszélgetni. Egyedül, kettesben, unokákkal, barátokkal is járják a világot, az országot. Megjártak számtalan túrát, amelyekről János kis, színes füzetekben mesél a tájak ihlette haikukkal, vagy idézetekkel körbevéve. Még sokszor szeretném kérdezni

őket, hiszen sosem fogynak ki a történetekből a Kő-hegytől Santiago de Compostelláig.

Eljátszottunk a gondolattal, hogy milyen jó lenne a falubelieknek és az ideérkezőknek is, ha lehetne újra turistaház ott, ahol a hegy meghódítása után megpihenhet a vándor. Sokak vágya ez.

János fejében él egy képzeletbeli „Piros lábas" nevű étterem is Pilisborosjenőn. Mezei, kockásterítős hely, ahol piros lábasban adnak egytálételeket.

És hogy mi az a varázslat, amiért ennyien szeretünk a pilisi hegyekben lenni? János szavaival élve: „Pilisborosjenő genius locija, a hely szelleme, a VÉDETTSÉG! Csak menjünk el a Kálvária felé, ott forduljunk el jobbra, nézzünk le, s balra a Vár-völgy, középen a Kevély vonulata, jobbra pedig a falu megmutatja ezt nekünk." Mikor indulunk?

Iskola a Fő úton

Kis helyi oktatástörténet a lakossági fórumok apropóján

Talán még sokan emlékeznek arra, hogy Pilisborosjenőn 1909 és 1948 között két iskola is működött. A felekezeti oktatás már a sváb betelepülést követően, a XVIII. század elején megindult, míg az állami elemi nevelés 1909-ben került először felállításra. Helytörténeti írásunk következik a régi iskola hasznosításának apropóján.

készítette: Cserényi-Zsitnyányi Ildikó ujsag@2097.hu

Kép 1909-ből, amikor még magánházakban folyt a tanítás: Szakoly Mária a kicsikkel

A XVII. század végén betelepített sváb lakosság 1700 körül szervezte meg az oktatást a faluban. A tanév évszakhoz volt kötve, mindenszentektől húsvétig tartott, nyáron nem jártak a gyerekeket iskolába, amely ekkor még önkéntes volt. Az iskolát többnyire fiúk látogatták, s olyan tantárgyakat tanultak, mint olvasás, írás, számolás és vallási oktatást is kaptak. A tanítás nyelvét az iskola fenntartója, vagyis az egyház állapította meg, s mivel a lakosság egynyelvű és egyvallású volt, az oktatás anyanyelven, azaz németül folyt.

A XIX. század elején Borosjenő és a környező települések Habsburg József birtokába kerültek, aki különös gondot fordított az oktatásra. Egy 1845-ös híradás számol be arról, hogy „Boros-Jenőn" ez év november 5-én „a kegyes, és az iskolákra minden uradalmaiban a legkitűnőbb gondot fordíttató föns. földes-úr által, oly bőkezűleg építtetett, s kényelmes tanítói lakkal ellátott alsó elemi tanoda" felszentelésére került sor. Az iskola fenntartását és a tanítók fizetését a nádor biztosította, az oktatás nyelve továbbra is a német volt. Változást a XIX. sz. második felében bevezetett új magyar közoktatási rendszer hozott. A báró Eötvös József nevéhez fűződő 1868. évi, a népiskolai közoktatásról szóló törvény bevezette az iskolakötelezettséget 6 és 12 éves kor között, az oktatás nyelve továbbra is a tanulók anyanyelve maradt. 1879-ben azonban már valamennyi népiskolában kötelező tantárgyként vezették be a magyar nyelvet, sőt, az 1907-ben, gróf Apponyi Albert miniszterssége alatt kiadott törvény a nemzetiségi iskolák államsegélyét ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a tanulók a negyedik osztály elvégzése után magyar nyelven – írásban és szóban is – helyesen tudják kifejezni magukat.

A pomázi járáshoz tartozó Pilisborosjenőn a környező településekhez képest később, 1909-ben alakult meg az állami iskola. Első igazgatója Somogyi Béla volt, aki mellett két tanár; László András tanító és Szakály Mária oktatta a falu gyermekeit. Az iskolának azonban ekkor még nem volt saját épülete, a tanítás a Fő úton, három magánház bérelt helyiségében folyt. A Magyar Királyi Államépítészeti Hivatal 1913 elején írt ki versenypályázatot az önálló pilisborosjenői állami elemi iskola felépítésére, amely 1914-re készült el három tanteremmel a Fő úton. Emellett a két tanerős felekezeti iskolában – amely megmaradt az egyház fennhatósága alatt, s az Iskola utcában, a Családsegítő Szolgálat mai helyén működött – tovább folyt a német tannyelvű oktatás, mellette a kötelező tantárgyként bevezetett magyar nyelvvel. Mivel a szülők többsége továbbra is a német tannyelvű felekezeti iskolába akarta járatni a gyerekét, egyfajta konszenzusként, községi és püspöki közös határozat alapján a lányok az állami, a fiúk a katolikus iskolában folytatták tanulmányaikat. Az állami elemi iskolában magyar volt az oktatási nyelv, a német nemzetiségi anyanyelv oktatása kötelező tantárgyként szerepelt.

Az 1930. évi népszámlálás szerint a faluban 185 magyar és 1482 német lakos volt. Az állami elemi iskolába beírt tanulók közül a szüleik tizenegyet vallottak magyar, 107 diákot pedig német anyanyelvűnek, a római katolikus felekezeti iskolába pedig 18 magyar és 116 német anyanyelvű tanuló járt. Az iskolában ekkor egy tanítónak tisztán magyar nyelven, kettőnek pedig magyar és német nyelven kellett tanítania. Az 1935. évi kisebbségi iskolareform még az egységesen vegyes tanítási nyelvű iskolai oktatást határozta meg, míg 1938-ban, a faluban megjelenő községi tanfelügyelő – miniszteri rendeletre hivatkozva – azonnali hatállyal elrendelte a német nyelvű oktatásra való áttérést. Ez a rendelet nemcsak Pilisborosjenőn, hanem több környékbeli német ajkú községben is tiltakozást váltott ki a szülőknél, így 1941-ben ismét visszatértek a magyar oktatási nyelvre, a német kötelező tantárgy volt. Az állami elemi iskola igazgatója 1931-ben nemesjáczi Szecsányi László volt, akik 1924-ben került Pilisborosjenőre mint tanító, majd a következő évben már mint igazgató-tanító került az állami elemi iskola élére. A másik, immáron női tanító a felesége, Szecsányi Lászlóné sz. Schwarzenberger Mária volt. A római katolikus elemi iskola élén az 1914-ben Pilisborosjenőre került Rosenbach Ferenc kántortanító állt, aki 1936-ban bekövetkezett haláláig töltötte be a posztot.

A régi Római Katolikus Iskola épülete az Iskola utcában

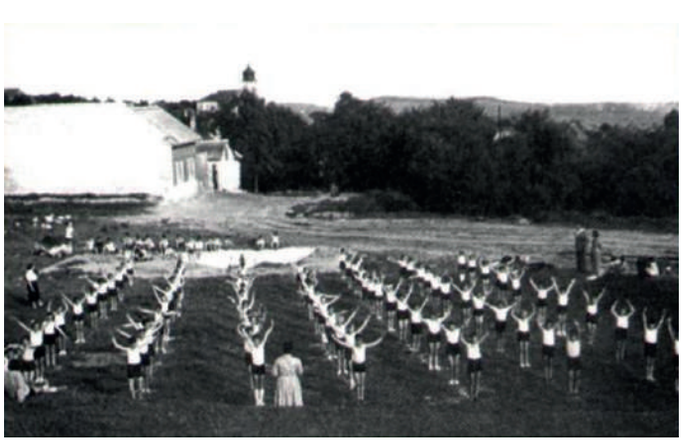

Tornavizsga 1959-ben, a mostani játszótér területén

Mellette a már korábban, 1909-ben megválasztott Czobor Ferenc foglalta el a segédtanítói állást.

A második világháború kitörését követően még 1944 novemberéig folyt az oktatás mindkét iskolában, majd a szovjet megszállással, 1945. január 17-én az orosz parancsnokság utasítására ismét megkezdődött a tanítás. A falut érintő tömeges kitelepítés harmadára csökkentette a tanulók létszámát: 1946 előtt

a római katolikus iskolába 127 tanuló járt, míg a kitelepítés után 40 diák maradt, akik főleg Újtelepről és a Téglagyárból jártak be a faluba.

Az 1945 után fokozatosan kiépülő kommunista diktatúra a politikai pártok likvidálása után támadást indított az egyházak, így a felekezeti iskolák ellen is: 1946 nyarán feloszlatták az összes katolikus egyesületet, 1947-ben bevezették a fakultatív hitoktatást, 1948. június 16-án pedig életbe lépett az iskolák államosításáról szóló 1948. évi 33. törvénycikk. A pilisborosjenői római katolikus elemi iskolát 1948. augusztus 18-án államosították, megszüntetve ezzel egy közel 200 éves intézményt. Az oktatás így immáron összevonva, a Fő úton lévő háromtanszobás épületben folyt tovább Szecsányi László igazgató vezetése alatt.

Az elkövetkező években a nyolcfős nevelőtestület nagy részét áthelyezték vagy nyugdíjazták, az oktatásügyet is fokozatosan a pártpolitika szolgálatába állítva. 1950-ben a faluban is megszervezték a kötelezően előírt orosz nyelv oktatását, a németet csak heti két órában, nemzetiségi nyelvként lehetett oktatni. Az épület első bővítésére 1962-ben került sor, amikor is emeletráhúzással hattantermessé bővül az iskola 3 millió Ft-os állami támogatásból, valamint az akkori helyi Tanács költségvetéséből. A felújított iskola használatát azonban évekig megkeserítették a régi kályhák, valamint a vízvezeték hiánya, amelyet a későbbiekben korszerűsítettek ugyan, de a tornaterem problémáját, amely már akkor is égető volt, soha nem sikerült megoldani.

Újabb nagy változást az 1983/84-es tanév hozott az iskola életében, amikor Üröm és Pilisborosjenő felső tagozata közös iskolába, a két község közötti épületbe költözött, s csak az alsó tagozat maradt a falu közepén, négy nevelővel. A két tagozat 1993-ban egyesült ismét Pilisborosjenő Fő utcai intézményében. Az épület 2018-ig adott helyet a község általános iskolai tanulóinak, s jelenleg a falu szempontjából és a lakosok számára legkedvezőbb hasznosítási lehetőségre vár.

(Fotók forrása: Gröschl György—Gröschl Györgyné Götz Mária: SZÜLŐFÖLDÜNK PILISBOROSJENŐ 2000)

Rövidhírek

ADOMÁNYGYŰJTÉS

Karácsony előtt a 2097 Csoport Egyesület online adománygyűjtéséből 127 000 forint folyt be 12 adományozótól. Felhasználásával önkéntesek megvásárolták azokat a dolgokat, amelyekre a Családsegítő tájékoztatása szerint a leginkább szükség volt. A tartós élelmiszerek és tisztítószerek a karácsonyi szeretetcsomagokba kerültek bele. Az adományokat folyamatosan várják, így az adománygyűjtési űrlap a továbbiakban is elérhető marad (2097.hu Akciók). Az adományok felhasználásáról természetesen a továbbiakban is beszámolunk.

INGYENES HALLÁSSZŰRÉS

Dr. Csányi Márta doktornő minden 60 év feletti pilisborosjenői lakos számára ingyenes hallásszűrést végez február végéig, fül-orr-gégészeti vizsgálattal. A szintén február végéig igényelhető ingyenes gégészeti rákszűrésre minden pilisborosjenői lakost szeretettel vár.

Bejelentkezés minden esetben szükséges! Tel.: 06 20 322 67 76

MÁGA-KONCERT

Az önkormányzat szervezésében a pilisborosjenői templomban az ismert hegedűművész, Mága Zoltán december 13-án, a „100 templomi jótékonysági koncertsorozat" keretében, zenész barátaival teltházas koncertet adott. Az estet – a plébánosi és polgármesteri köszöntések után – Ady Endre Harang csendül című verse indította Hirtling István előadásában. Fellépett még a Budapesti Primarius Szimfonikus Zenekar és Kamarazenekar, Szakcsi Lakatos Béla zongoraművész és Sümegi Eszter énekesnő is. A nagy sikerű esten belépőjegy váltása helyett adományt lehetett adni a falusi rászorulók részére; összesen 360 000 forint gyűlt össze. Mága Zoltán a falu lakosainak CD-ket, tiszteletjegyeket ajánlott fel budapesti újévi koncertjére, valamit 500000 forintot a templomfelújítás javára.

fotó: Kádár Viktor

A gyűjtés folyamatos! Az Ürömi Takarékpénztár templomfelújításra elkülönített számlaszáma: 65700093-50090604

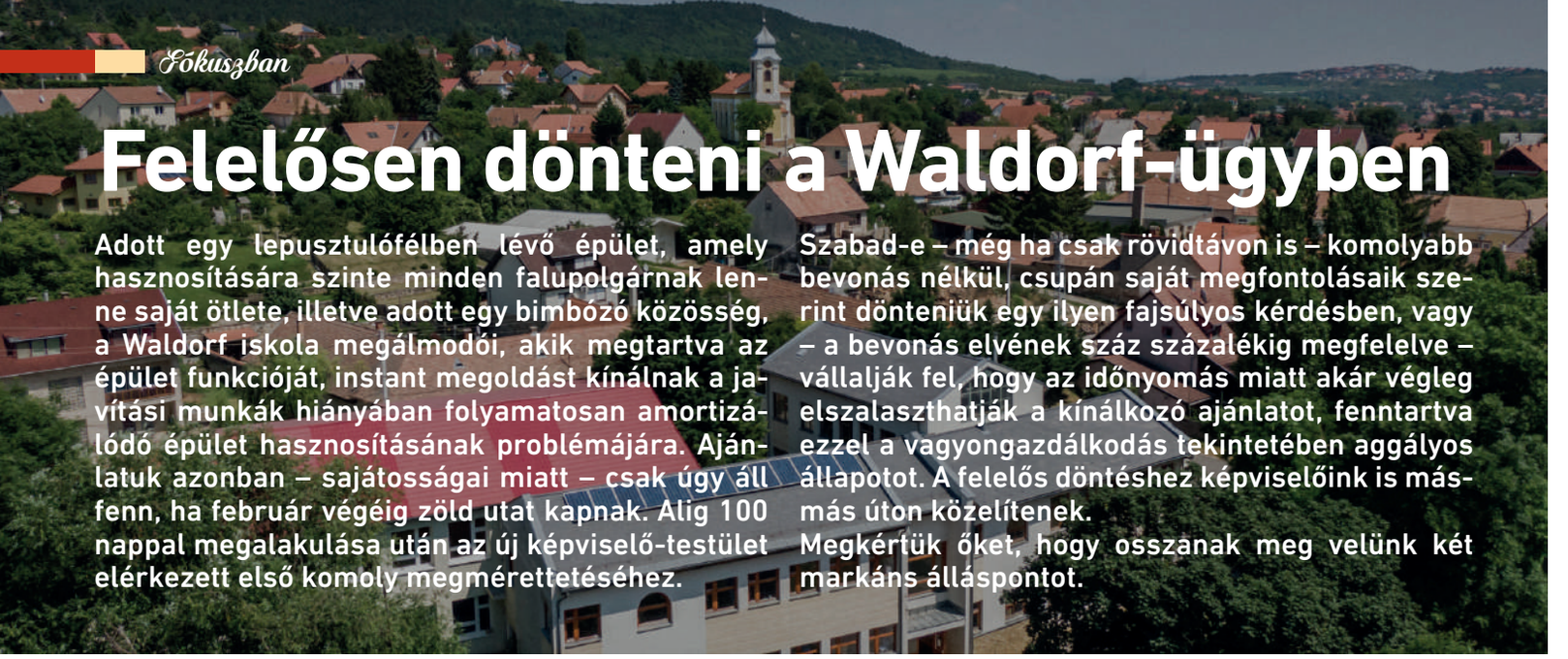

Felelősen dönteni a Waldorf-ügyben

Adott egy lepusztulófélben lévő épület, amely hasznosítására szinte minden falupolgárnak lenne saját ötlete, illetve adott egy bimbózó közösség, a Waldorf iskola megálmodói, akik megtartva az épület funkcióját, instant megoldást kínálnak a javítási munkák hiányában folyamatosan amortizálódó épület hasznosításának problémájára. Ajánlatuk azonban – sajátosságai miatt – csak úgy állfenn, ha február végéig zöld utat kapnak. Alig 100 nappal megalakulása után az új képviselő-testület elérkezett első komoly megmérettetéséhez. Szabad-e – még ha csak rövidtávon is – komolyabb bevonás nélkül, csupán saját megfontolásaik szerint dönteniük egy ilyen fajsúlyos kérdésben, vagy – a bevonás elvének száz százalékig megfelelve – vállalják fel, hogy az időnyomás miatt akár végleg elszalaszthatják a kínálkozó ajánlatot, fenntartva ezzel a vagyongazdálkodás tekintetében aggályos állapotot. A felelős döntéshez képviselőink is más-más úton közelítenek.
Megkértük őket, hogy osszanak meg velünk két markáns álláspontot.

A járható utat próbálom megtalálni...

Dömötörfy Zsolt önkormányzati képviselő jegyzete

A lakosság bevonása a döntésekbe jelen pillanatban legalább annyira távlati célja az önkormányzatnak, mint amennyire eszköze. A magyarázat egyszerű: senki nem tudja jelenleg sem azt, hogy hogyan kell jól bevonni, sem azt, hogy hogyan kell jól bevonódni. A bevonás ugyanis csak akkor lehet eredményes, ha a lakossági oldalról elkötelezett részvétellel párosul. Ez az, ami jelenleg – a magyar társadalom önmagát polgárként azonosító tagjai számára is – inkább luxus, mintsem a polgári életvitel hétköznapi alkotóeleme.

Emellett az sem világos szerintem sokak számára, hogy a bevonás nem egy egyirányú folyamat, és nem a mindenkori választott vezetők privilégiuma. Bárhonnan és bárkitől indulhat. Egy közösségben nem egyedül az önkormányzat a „bevonó".

A dolgok ugyanis itt belül, a lelkünkben születnek, sokszor egyetlen ember lelkében. Ha bárminemű bevonás eredeti forrását keressük, minden esetben itt találjuk. A 2097 Csoport Egyesület története tele van sikeres bevonásokkal, noha októberig nem voltunk önkormányzaton.

A 2097.hu nem önkormányzati felkérés hatására született meg és újjá. A Falufórum sem. A Jazz Fest sem. A Jenői Advent elindítására sem kérte fel senki Buzás Pistit és György Petit. A Zsákfalvi Riportert Frivaldszky Betti álmodta meg ilyenre. Kádár Viktorból nem egyesületi felhívás hatására lett fotóriporter, a Zsákfalvi TV-re sem adott neki senki megbízást. Sokan emlékezhettek arra is, hogy a Kerekes Majális eredetileg hogyan született, és hogyan maradt fenn évekig néhány ember áldozatos munkájának köszönhetően.

Mindegyik megszületésének hátterében találunk egy vagy több olyan feszítő erőt, sőt akár frusztrációt, amely idővel tetterővé transzformálódott. Mert akár tetszik, akár nem, a jó dolgok nem egyszer frusztrációból születnek. A Falufórumban újabban megjelent podcastok sem akkor készültek, amikor hónapokkal ezelőtt jeleztem, hogy akkor lesz jó önkormányzati kommunikációnk, ha lesznek segítőink, akik házhoz jönnek az információkért, hanem akkor, amikor az információhiány olyan mértékűvé vált, hogy azt többen már tarthatatlannak vélték, és tenni akartak ellene.

Ennek fényében a régi iskolaépület rövid távú hasznosításával kapcsolatos önkormányzati bevonás többek által említett hiányát érdemes újra megvizsgálni

Biztos, hogy azért nincsen művészeti alkotókör, közösségi munkahely vagy bármely más olyan közösségi kezdeményezés a faluban – amit most sokan a régi iskolaépület új szárnyába álmodnak – mert az önkormányzat részéről nem született felhívás a másfél éve kihasználatlanul álló régi épület hasznosításával kapcsolatban? Elég erős meggyőződésem, hogy nem így van.

> A faluközpont közös kitalálása során úgyis kirajzolódik majd, hogy hosszú távon számolunk-e a központban egy Waldorf iskolával.

Ebből kiindulva a feladatomnak nem azt tekintem, hogy egyik népes helyi közösségünk bimbódzó, jól láthatóan a reális alapokat sem nélkülöző kezdeményezése elé adminisztratív akadályokat állítsak, arra hivatkozván, hogy a bevonással készülő faluközpont stratégia elkészültéig nem áll módomban véleményt formálni, hanem hogy lelkiismeretesen megvizsgáljam annak a lehetőségét, hogyan tudhat a Waldorf kezdeményezés az összes többivel közösen - a falu alapvető érdekeit is figyelembe véve - szinergiában működni, teret adva egymásnak, egymást is erősítve, vezetve bennünket a kitűzött célunk, egy összetartó faluközösség felé.

A járható utat próbálom megtalálni a köves, sziklás, nehéz terepen...

Az a kérésem tehát, hogy ebben segítsenek. A Waldorf vita kapcsán manifesztálódó energiákat és frusztrációkat transzformáljuk teremtő erővé. Ne attól rettegjünk, hogy a Waldorf hogyan fogja majd kiszorítani a még meg sem született közösségi kezdeményezéseket a faluközpontból, hanem azon gondolkozzunk, hogy hogyan tudna velük együttműködni abban az átmeneti időszakban, amikor még sem a Waldorf iskoláról, sem az összes többi, ma még zömmel nem is létező közösségi kezdeményezésről nem tudhatjuk, hogy hosszú távon melyik fog megállni a lábán. Az iskolában legalább 15 helyiség van plusz az ebédlő. Ebből a Waldorfnak négyet vagy ötöt kell tudni felmutatni az engedélyezéshez, és ennek is csak egy részét használná az első évben, azt is csak iskolaidőben. Bőven lenne tehát tere és ideje a közösségi kezdeményezéseknek. A faluközpont közös kitalálása során úgyis kirajzolódik majd, hogy hosszú távon számolunk-e a központban egy Waldorf iskolával.

A bevonás kapcsán kibontakozó kissé akadémikus vitát és frusztrációt pedig transzformáljuk teremtő beszélgetéssé, amelynek során – a faluközösség minél több tagját bevonva – kezdjük el kialakítani közösen a bevonás, a részvételi demokrácia különböző szintjeit és formáit, kezdve az on-line kérdőívektől a jól előkészített és jól moderált falufórumokon át akár a magisztrátusig. Ami most konkrét feladat a bevonással kapcsolatban, az a régi iskolával kapcsolatos lakossági fórum megfelelő előkészítése, ennek részeként vélemények, kérdések, igények összegyűjtése, és végül de nem utolsó sorban a részvétel biztosítása: mindenki legyen ott, és legyen tőle telhetően felkészült, akinek fontos ez a téma.

Merjünk álmodni

Bozsódi Borbála és Buzás István képviselők jegyzete

Fontos feladatunknak tartjuk a falubeliek bevonását a döntéshozatali folyamatba. Tovább gondolva ezt a témát azonban rögtön meg is kérdezhetjük: ez hogyan történik? Mely kérdésekbe és hogyan tudjuk bevonni a lakosságot? A megkérdezettek ötleteit, véleményét hogyan tudjuk beépíteni a döntéshozatali folyamatba? Hogyan értékeljük és hasznosítjuk a felvetéseket? És még rengeteg kérdés. A részvételi demokrácia különböző példáiról egy korábbi cikkben már írtunk, azonban ezeket a módszereket ki is kell dolgozni, ahhoz, hogy működjenek. A bevonás módját a falubelieknek közösen kell kitalálnia és elfogadnia, hogy azután mindenki magáénak érezhesse azt.

Felmerül a kérdés, hogy addig, amíg nem alkottuk meg közösen a bevonás módszerét, lehet-e érdemi bevonásról beszélni?

Azt gondoljuk, hogy bármilyen kísérlet a bevonásra előbbre vihet minket egy-egy kérdésben. Egy beszélgetés, egy vélemény elolvasása, egy ötletelés, mind-mind csak hozzátehet az adott kérdés árnyalásához, körüljárásához. Mindig előbukkanhat egy olyan ötlet vagy kérdés, amire addig még nem gondoltunk, és ez kihathat az ügy fejlődésére. Fontos, hogy az ötleteléseknek, kérdésfeltevéseknek, véleménycserének legyen eredménye.

Vegyünk egy példát. A régi iskolaépület hasznosítása kapcsán több ötlet felmerült már, a Waldorf közösség egy konkrét, kidolgozott alternatívával is előállt. Ahhoz, hogy ők megvalósíthassák álmukat – iskolát alapíthassanak a régi iskola egy részében –, szükségük van egy döntésre a régi iskolaépület bérbeadásáról február végéig.

Úgy gondoljuk, hogy a régi iskolaépület hasznosításáról csak egy faluközpont stratégia részeként érdemes dönteni, amelynek illeszkednie kell a településfejlesztési koncepcióba

> Egy beszélgetés, egy vélemény elolvasása, egy ötletelés, mind-mind csak hozzátehet az adott kérdés árnyalásához, körüljárásához

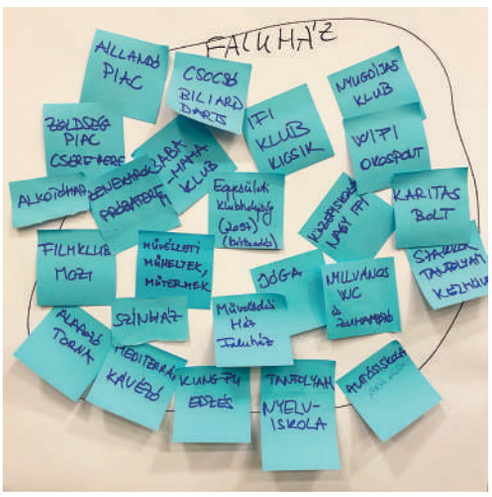

- vagyis abba a közösen kialakított értékrendbe és szemléletbe, amely mentén a falu arculatát és fejlődési irányát meghatározzuk mi, falubeliek. Amíg ez a folyamat lezajlik, csakis rövidtávú hasznosítási ötletek jöhetnek szóba, ezért a felmerülő alternatívák maximum öt évre szólhatnak.

Dönteni alternatívák mentén érdemes. Ebben a helyzetben az a kérdés, hogy van-e olyan másik (rövid távú) hasznosítási opció, amelyben hisznek a falubeliek, és hajlandók tenni a megvalósításáért?

A 2097 Csoport Egyesület szervezésében megvalósult és általunk is támogatott ötletelő fórumot nagyon hasznosnak tartjuk, még akkor is, ha ez nem nevezhető érdemi bevonásnak. Az első két alkalommal rengeteg igény, ötlet és álom fogalmazódott meg a régi iskolaépület hasznosításával kapcsolatban. Voltak hosszútávú hasznosítási ötletek is, ezek értékelését és tovább gondolását a faluközpont stratégia megalkotásának idejére halasztjuk.

Elkezdtük számba venni továbbá azokat a közösségeket és funkciókat, amelyek jelenleg a régi iskolaépületben működnek, vagy épp helyet keresnek, és arról is ötleteltünk, hogy mit látnánk még ott szívesen.

A felmerült hasznosítási opciók értékeléséhez elkezdtünk kidolgozni egy szempontrendszert, amely alapján könnyebben összehasonlíthatóvá válnak az egyes alternatívák, és így megalapozottabb döntést tudunk majd hozni.

Most az a feladatunk, hogy a felmerült ötletek alapján kidolgozzunk egy alternatív hasznosítási módot. Igyekszünk minden eddig felmerült ötletet és információt megosztani a lakossággal, és bíztatunk mindenkit, hogy vegyen részt ebben a munkában: jöjjön el a fórumokra, írja meg véleményét és ötleteit, tegye fel kérdéseit!

Gondolataikat a velemeny@pilisborosjeno.hu email-címre várjuk! Természetesen szeretnénk minél előbb közösen kialakítani az érdemi bevonás módszerét, hogy azokat is bevonhassuk, akik maguktól nem mondanák el véleményüket, vagy jelenleg nincs rá lehetőségük. Amíg ez megvalósul, bátorítunk mindenkit, hogy kapcsolódjon be a közös munkába!

„Csodálni való földi bajnokká nemesedett"

Pataki Balázs emlékére

Fekete zászló került az iskola épületére 2019. december 2-án. Pataki Balázs, szeretett pedagógusunk életének 47. évében visszaadta lelkét a teremtőjének. Megrendültünk, ilyenkor nincsenek szavak, csak könnyek.

A szertartáson búcsúbeszédet mondott az édesapa:

Búcsúztató!

Kedves egybegyűlt rokonok, barátok, ismerősök! Kedves Laci atya!

Balázs „apukája" vagyok. Engedjenek, engedjetek meg néhány gondolatot szólnom!

– A világ végtelen csoda. Ennél csak az ember rejtélyesebb és csodálatosabb. Balázs fiam, mint meganynyi, a kor szellemiségétől átitatott fiatal társa, dalszerző és híres előadóművész, énekes szeretett volna lenni. Annyiban szerencsés volt, hogy magánerőből két CD-t is úgymond „össze tudott hozni". Persze, hamar belátta, hogy a sikeresség elsősorban tőle független, külső „döntnököktől" függ... Így maradt e műfaj lelkes, ugyanakkor szerintem igényes amatőr művelője.

Balázs fiam mélyen töprengő és összeszedetten gondolkodó személy volt. Erről kevesek tudhattak, mert zárkózott természete miatt csak néhányak előtt nyílt meg. Ezzel szemben eszmélkedéseinek lényegét dalszövegeiben mindenki számára elérhető közkinccsé tette. Maga a felvett „Csillagvándor" művésznév is a létről és az életről való vélekedését összegzi.

– „Balázs bácsi" (46+ évesen) másik élethivatása a tanítóskodás volt. Szerette a gyerekeket, a tanártársait, a munkahelyét. Súlyos betegen is vissza-visszalátogatott volt második otthonába, az iskolába. Köszönöm – nevében is –, köszönöm mindazon kollegáinak, akik ezt lehetővé tették, és köszönöm kedves tanítványainak is, akik így is elfogadták.

– A „Csillagvándor" a szárnyalás helyett bizony itt a Földön kegyetlen, röghöz kötött sorsot „kapott". 21 éves korában szeretett édesanyja halálával pótolhatatlan veszteség érte. Később közös otthonunkból én is elköltöztem, mert új családot alapítva már máshová tartoztam. Azóta egyedül élt, magányosan. 24 évesen jelentkeztek izomsorvadásos, gyógyíthatatlan betegségének első jelei. Ezután 22 évnyi küzdelem következett. Először csak az akaratnak és a tudatos összeszedettségnek mindennapi próbája volt a feladat. Később, a betegség elhatalmasodása miatt órákat, majd perceket kellett úgymond folyamatosan túlélnie. Végül számára már a legegyszerűbb feladatok és helyzetek is megoldhatatlan akadályokká váltak. A másokra utaltság és kiszolgáltatottság egyre súlyosbodó keresztje nehezedett gyengülő vállára, és csak görbítette; egyre görbítette; lejjebb és lejjebb...

Szememben Fiam, a „Csillagvándor" csodálni való földi bajnokká nemesedett e szakadatlan, soha nem lankadó küzdelmében... Szó szerint a talpon maradás volt a mindenkori tét! Amit nyíltan talán neked sohasem mondtam, most bátorkodom leírni, kimondani: BALÁZS, BÜSZKE VAGYOK RÁD!

Kedves egybegyűlt rokonok, barátok, ismerősök! Kedves Laci atya!

Megkérlek benneteket, hogy ti is osztozzatok nem annyira a gyászomban, hanem sokkal inkább abbéli őszinte örömömben, hogy Balázs fiam életútja (végre) befejeződött, befejeződhetett. Közösen adjunk hálát személyiségéért, azért, hogy Balázst a tenger kínja ellenére a Jóisten Gondviselése megóvta a zúgolódástól, a dühödt méltatlankodástól, a mély keserűségtől!

Kedves Balázs! Megköszönjük, hogy körülményeid és súlyos megpróbáltatásaid dacára tudtál másokat is szolgálni. Köszönjük, hogy az elképzelt rivaldafény és a siker helyett megálltad a helyed a hősies küzdelemben ott és akkor, ahol, éppen kellett!

Jóistenünk áldását kérem Balázsra és Mindannyiunkra: Balázs apukája

A tantestület nevében Dienes Dóra intézményvezető búcsúzott Balázstól:

Eltűnt egy ember az életünkből, és a hiánya annyira fáj, hogy csak most döbbentünk rá arra, hogy súlyos betegsége ellenére sosem készültünk rá igazán, hogy elveszíthetjük. Nem készültünk, mert bármit is hozott az élet, nem szakadtunk el egymástól igazán. Drága Balu! A mi iskolánkban voltál diák, később magad is a pedagógusi hivatást választottad. És milyen jó döntés volt ez! Sugárzó szereteted, rendíthetetlen hited, feltétlen elfogadásod, tiszta szíved mindenkinek ajándék volt, aki tanítványként, szülőként vagy kollégaként kapcsolatba került veled. Két hete a gyerekek még versengtek azért, hogy ki menjen Balázs bácsihoz fejlesztésre... Utolsó beszélgetésünkkor a karácsonyi vacsorát terveztük a suliban, utolsó sms-ed arról szólt, hogy jobban vagy és tudsz jönni. Most itt állunk és sírunk, mert nagyon szeretünk téged és máris hiányzol! Furcsa és szép, hogy még ebben a helyzetben is vigaszért fordulhatunk hozzád, megnyugvást meríthetünk a szavaidból, mert őszintén hitted, hogy a földi élet nem a végső állomás. A széked a helyén lesz a karácsonyi vacsorán... Fájó szívvel búcsúzunk, sosem feledünk, nagyon tisztelünk és szeretünk téged, hiányzol, nyugodj békében!"

„Miért múlik el az élet?
Miért van az, hogy nincsen visszaút?
Mert mindent, amit ők hoztak el nekünk,
Bennünk él tovább majd ugyanúgy."
(Alex Tamás)

„Az együttlét során tudjuk megismerni egymást"

készítette:
Molnár András
ujsag@2097.hu

Interjú Szegedi Ferenccel, a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökével

Milyen feladatokkal néz szembe a Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Önkormányzat? Hol találkozhatunk velük az utcán innen és túl? Szegedi Ferenccel beszélgettem.

ZSR: A választásokat követően új tagokkal bővült a Német Nemzetiségi Önkormányzat testülete. A több képviselő több feladatot is jelent?

SZF: Ez egy jó kérdés, természetesen eddig is sok feladatunk volt. A létszám elsősorban a jelenlegi szabályozás miatt nőtt meg. Ha egy településen 100 fő fölött van valamely nemzetiséghez regisztráltak száma, akkor 5 képviselőt lehet választani. Borosjenőn 150 fő regisztrált még a tavaly előtti országgyűlési választásokra, így ez alapján lett 5 képviselőnk. Visszatérve: a feladatok nem növekedtek, viszont jobban megoszlanak közöttünk.

ZSR: Kikkel gyarapodott a testület?

SZF: Az eddigi három képviselő mellett két új képviselőnk van. Egyik új tagunk Van Der Heide-Horváth Kornélia, aki egy óbudai sváb családból származik. A férje holland, több éves külföldi lét után döntöttek Pilisborosjenő mellett. Tökéletesen beszél németül, hollandul és angolul. Nagyon lelkes és sokkal hozzájárul a csapat munkájához. Saját érdeklődéséből lépett be a Deutschklubba [német nemzetiség énekkar – a szerk.], és azóta is oszlopos tag. Másik új képviselőnk a fiam, Szegedi Márton. Felnőttként ő is úgy érzi, hogy tennie kell a közösségért. Szakácsként végzett, így első javaslata volt, hogy elevenítsük fel a sváb ételek készítését. El is indítottuk a sváb főzőklubot, első alkalommal farsangi fánkot készítettünk. Az érdeklődés szerencsére túlontúl nagy is, a konyhában alig fértünk el. Minden korosztály képviseltette magát, nagy örömünkre szolgál, hogy ennyien érdeklődnek a sváb különlegességek iránt. Ezentúl legalább havi rendszerességgel szeretnénk az eseményt megrendezni.

fotó: Kádár Viktor

ZSR: Térjünk egy kicsit vissza a feladatokra. Milyen feladatokkal néz szembe az önkormányzat?

SZF: A nemzetiségeknek mindenhol egyre nehezebb a dolguk. A kitelepítéssel a németeknek el lettek vágva a gyökereik. Ráadásul ma mindenki inkább a „divatosabb" angol felé fordul, talán könnyebben tanulható. Mégis szeretnénk, ha a német oktatás erősödne, többen próbálkoznának vele, főleg úgy, hogy a falunkban az óvodát és az iskolát is német nemzetiséginek hívják. Az ebben elhivatott tanároknak tudunk mi segíteni, hogy a tanóra keretein belül látogassanak el a Tájház múzeumába. Szerencsére ez egyre gyakrabban megvalósul. De jönnek máshonnan is, például Vörösvárról, Solymárról, hogy lássák más falunak a tájházát, mondhatni tájszólását. Hiszen itt ahány ház, annyi szokás is volt. Másfelől szeretnénk a kultúrát rendezvényekkel vonzóbbá tenni, ahová a helyiek eljönnek, hiszen az együttlét során tudjuk megismerni egymást. Ilyen például a főzés, de beindítottuk a polka oktatást is Jávor Csaba vezetésével, amelyre ezúton is szeretettel hívok mindenkit szerdánként 6 órára a Tájházba. Ha az érdeklődés továbbra is megmarad, szeretnénk a farsang után is folytatni a táncot. Ezen kívül rendeztünk nyári tábort is korábban, mely során a helyi sváb portákat látogattuk meg. Aztán mentünk még a solymári tájházba is. Szerveztünk táncoktatást is a gyerekeknek, és a szülőkkel közös főzéssel zárult a tábor. Na, annak aztán nagy sikere volt.

fotó: Van Der Heide-Horváth Kornélia

ZSR: Milyen egyéb programokat említenél még?

SZF: Rendszeresen megszervezzük a Sublótot. Ez egy adománygyűjtő vásár, az árusok saját bevételükből ajánlanak fel valamennyi százalékot az önkormányzat javára. Az otthon feleslegessé vált cuccokat lehet itt eladni, így azok nem vésznek kárba.

ZSR: Kiknek szólnak a programjaitok?

SZF: Bárkinek. Mindenkit szeretettel várunk. Nincs olyan, hogy csak a svábok vagy csak ezek-azok. Alapvetően magyar nyelven zajlanak az események, ezért mindenki számára nyitottak, de kérésre lehet németül is.

Ami célzottan a németséget érdekelheti, azok a kórustalálkozók. Ezen nagyon gyér létszámban szoktak megjelenni. Minden évben van Szent Vid napján búcsú, amikor a találkozót megtartjuk. Jön kb. 3-4 kórus, táncegyüttes, akiket vendégül is látunk, viszont az érdeklődés alábbhagy. Ami probléma lehet, hogy pont ebben az időpontban van az Ürömi Nyári Fesztivál, és elhiszem, hogy a különböző neves fellépők vonzóbbak, mint egy énekkar vagy egy zenekar. Ennél az ingyen sör lehetne jobb, de azért ezt senki nem tudja megcsinálni.

ZSR: Hogyan éritek el a helyieket?

A legegyszerűbb eszközöket tudjuk csak használni. Ezek az újsághirdetés, különböző plakátok, illetve szájról szájra való tájékoztatás. De most már a facebookon is csináltunk egy csoportot (Weindorfer Schwaben - Pilisborosjenői Svábok), ahol időben értesülhetnek a tagok. Itt minden aktuális eseményről hírt adunk. De mégis, általában az idősebbek jönnek.

ZSR: Mivel bátorítod azokat, akik eddig nem jöttek el?

Jöjjetek, ne féljetek. Nemcsak nekünk kell kezdeményezni, hanem másnak is. Minden barátság így kezdődik. Minden rendezvényre érdemes eljönni, megismerkedni. Ha te lépsz, én is lépek...

A következő program február 22. – Farsangi bál (Művelődési ház)

fotó: Erdélyi Ferenc

A kikeleti hóvirág

Erdélyi Ferenc képes ismertetője

Bár a faluban, főleg ebben az alig télben, már február elejére kinyíltak a hóvirágok, de a Kevélyeken általában csak a hónap végén jelennek meg az első virágok, gyakran még a hó alól kidugva fejüket. A legnagyobb tömegben a Mackó-barlang környékén lehet hóvirágokkal találkozni, és szinte soha nem lépik át a gerincet, a falu felőli lejtőkről teljesen hiányoznak.

Talán az egyik leggyakrabban feltett kérdés a védett növényekkel kapcsolatban, hogy ha helyenként ilyen tömegben vannak jelen, akkor mi indokolja a védettséget. A válasz általában az, hogy az erősen szűkülő élőhely egy-egy növény- vagy állatfaj esetében annyira lecsökkenti a faj egyedszámát, ami már a természetes fennmaradást veszélyezteti, de a hóvirágok esetében az emberi kapzsiság jelentősen hozzátett ehhez. A fiatalabb generációk már nem emlékeznek rá, de 2005 előtt a nőnapi csokrok alapját zömében a vadon termő hóvirág adta, és jelentős számban fogyott szerte az országban, így nem képződött termés, ami a szaporodásához szükséges. Ennél is nagyobb kárt okozott azonban, hogy a hóvirág hagymáját Hollandiába adták el, és ezért nagy területekről dózerolták el a talaj felső rétegét. Emiatt minden hóvirágfaj védettség alá került, a természetvédelmi értékük 10 000 Ft.

Kertészeti Klub

Tapasztaltátok már, hogy a kemény munkával szépen megművelt paradicsompalánták tönkrementek? Vagy a körtefa levelén egyik napról a másikra piros foltok jelennek meg? Vagy az almafád egyik évben nem kezd el teremni? Vagy kiköltöztél a nagyvárosból a faluba, egyik napról a másikra lett egy kerted, és azt sem tudod, hogy indulj neki a megművelésének? Ha a válasz igen, akkor egy cipőben járunk, ezt már én is tapasztaltam. Ezek vezettek oda, hogy életre hívtuk a Pilisborosjenői Kertészeti Klubot. A klub vezetésén ketten osztozunk Marton Gergellyel, aki a tudásával és szakértelmével segít minket, és az előadások legnagyobb részét ő tartja.

Kertészeti klubunk fő célja, hogy tapasztalatot cseréljünk a kiskerti növénytermesztésről, a vetésforgó használatáról, az eredményes palántázásról, a komposztálásról, megismerkedjünk a szelíd növényvédelmi lehetőségekkel (permetezés) és foglalkozzunk minden kapcsolódó kérdés tisztázásával.

Ahogyan a tavalyi évben, idén is úgy tervezzük, hogy havonta egy alkalommal, VASÁRNAPONKÉNT fogjuk tartani az előadásokat kerekasztal jelleggel. Nagyon örülünk annak, hogy egyre többen tartanak velünk a klubalkalmak során, szerencsénkre az idősebb korosztály is képviselteti magát, akik hatalmas tudásukkal, tapasztalataikkal és segítőkészségükkel támogatni tudják klubunk eredményes munkáját. Nagyon sok praktikát osztanak meg velünk. Én például itt kaptam azt az ötletet, hogy a komposztot egy egyszer használatos zöldségesrekesszel szitáljam le. Ezúton is köszönöm az ötletet, tökéletesen beváltt!

Mivel szeretnénk a gyakorlatban is megmutatni a dolgokat, így tervezünk külső helyszíni eseményeket is. Ilyen például a metszés, ezért a márciusi klubalkalommal Gergő meg fogja mutatni egy kis fán, hogy mikre kell figyelni, és mely ágakat kell lemetszeni. A kiskerti termesztés során a rovarvilág is ugyanolyan fontos, mint a jó „alapanyag", ezért egy tavaszi-nyári alkalomkor szeretnénk a méhészetről is szót ejteni, s amennyiben az idő is kedvez, akkor meglátogatni egy méhkaptárt.

Sajnálatunkra nem mindenki tud minden alkalomra eljönni, ezért az eddigi előadásokról készült anyagok megtalálhatók a Facebook-csoportunkban (a csoport neve: pbj-kertészkedjünk).

A következő előadás várhatóan február 16-án, vasárnap lesz. Mindenkit sok szeretettel várunk 10 és 12 óra között a Mandelbrot Pékségben!

Antal -Kővári Veronika

„Csak azt védjük meg, amit szeretünk, csak azt szeretjük, amit értünk, és csak azt érthetjük, amit ismerünk."

– Baba Dioum, szengáli természetvédő

Impresszum **ISSN 2676-8577**

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Wittmann Imre
Főszerkesztő: Frivaldszky Bernadett
Lapszerkesztő: Kádár Viktor
Korrektor: Demes Réka
Tördelőszerkesztő: Kádár Viktor

Projektmenedzser, hirdetésszervező: Gedeon Tímea
Nyomda: B32 Nyomda Kft. Felelős vezető: Deák Kinga

Munkatársak: Antal-Kővári Veronika, Cserényi Zsitnyányi Ildikó, Dienes Dóra, Gál Nikoletta, Erdélyi Ferenc, Medvecki Réka, Molnár András, Nevelős Zoltán, Viszkocsil Vera

Honlap: 2097.hu
Facebook: 2097 Falufórum
Facebook-oldal: 2097 Csoport Egyesület
Újságszerkesztőség: ujsag@2097.hu

Helyek a hegyen: Rejtélyes boltívek

Izgalmas célpontok 2-3 órás villámtúrákhoz – településünk közelében rejtőző természeti látványosságokat mutat be Nevelős Zoltán.

írta:
Nevelős Zoltán
ujsag@2097.hu

Ha a járt utat a járatlanért elhagyva az Ezüst-hegy felhagyott kőfejtői vidékén barangolunk, itt-ott furcsa romokba ütközhetünk.
Földbe mélyesztett, boltíves épületmaradványok tűnnek elő az elvadult növényzet mögül. Valami rég letűnt civilizáció elfeledett városának maradványai? A megoldás egyszerűbb, de nem kevésbé izgalmas: ezek a kőből rakott, 15–25 négyzetméter alapterületű építmények az egykori bányákhoz tartozó kovácsműhe-

fotók: Nevelős Zoltán

lyek voltak. Egy kőfejtő munkás ugyanis egy nap akár 10–15 vésőt is elhasznált, a vésőket pedig kovácsolással tették újra használhatóvá. Ezekben a kicsiny műhelyekben tárolták a szerszámokat, itt volt a kovácstűzhely is, ami azt jelenti, hogy kémény is tartozott a felépítményhez.

Az Ezüst-hegy évszázadokon át szolgált egy értékes építőanyag, a hárshegyi homokkő lelőhelyeként, amely azon túl, hogy helyben lakóházakat építettek belőle, a pest–budai építkezéseken is keresett volt díszítő- és szerkezeti elemek alapanyagaként. Lépcsőfokokat, áthidalókat, párkányokat faragtak, máshol akár teljes homlokzatokat, emlékművek lábazatát építettek fel ebből a kőből, mert nemcsak erős és tartós anyag, de a szürkétől a vörösön át a sárgáig változatos árnyalatokban is előfordul. Alfons Bauer német nyelvű Weindorf-monográfiájában a budavári Bécsi kaput említi példaként, amely pilisborosjenői kőből épült.A kőbányák még a XX. század első felében is a környék fontos munkaadójának számítottak, az Ezüst-hegyen a kőfaragók és a kiszolgáló személyzet az ötvenet is elérte. Ma már csak az egykor Brunner-bányaként ismert, nagy kőfejtőben folyik néha a munka, a többi kőfejtőt csakúgy, mint a hozzájuk vezető utakat, benőtte a természet. A bányából a Kőfuvaros utca tetejére kifutó szekérút ma már csak egyszemélyes ösvény, pedig bő ötven éve még kocsival is járható volt, állítólag az Egri csillagok forgatására épült díszletvárhoz is ezen az úton szállították a követ.

A faluhoz legközelebbi kovácsműhely romját ettől az ösvénytől jobbra találjuk, mielőtt az összetalálkozna az ürömi tanösvénnyel. Egy jelentős méretű, fákkal benőtt bányaudvar sziklafalának tetején áll a boltíves helyiség, amelynek elejéből valamennyi már leomlott. Egyik falán mély barázdák mutatják, hol használták a fal követ a vésők fenésére.

Nagyobb méretű, de belső részén már beomlott az a kovácsműhely, amely a Szabó József-barlang kőfejtőjének bejáratában áll; különlegessége, hogy belső raktártere és vakablaka is volt raktározáshoz. Kicsit feljebb, a hegyoldalban egy szinte teljesen eltömődött bejáratú kunyhót is találunk, de van egy további példány az Üröm fölötti Kő-hegyen is. Lassan pusztuló, ipartörténeti emlékek – pár lépésre a turistautaktól.

A legnagyobb mind közül az Ezüst-hegy csúcsa közelében álló épület, amelynek külön története kezdődött azután is, hogy a kőfejtőt, amelyben állt, felhagyták. Következő számunkban erről beszélgetünk azzal az emberrel, aki egyidőben nemcsak fenntartója, de lakója is volt a kunyhónak.

Jelen cikk megírásához Szenthe István geológus és Galambos Ferenc nyújtottak segítséget.

NAPFORGÓ
Berkiné Fehér Éva
Gyógytornász-fizioterapeuta, Schroth-, Dorn gerincterapeuta, FDM manualterapeuta, trigger és tenderpont terapeuta
Egészségmegőrző kezelések, mágnesterápia, fiziko- és lézerterápia, gerinc- és manualterápia, rehabilitáció, tanácsadás, Bach virágterápia, trigger-, tenderpont- és fasciaterápia, tartásjavítás, csoportos órák gyerekek és felnőttek számára.
www.napforgo-gyogy-torna.hu
+36-20/228-5560

GÉNDIAGNOSZTIKA
30 napos komplex meddőségi kivizsgálás
Az összes vizsgálat egy helyen
Kivizsgálás több szakorvos összehangolt munkájával 1 hónap alatt
Modern genetikai vizsgálatok, tapasztalt szakemberek
Istenhegyi Géndiagnosztika Meddőségi Centrum
Bejelentkezés:
+36 1 580 8600
gendiagnosztika.hu

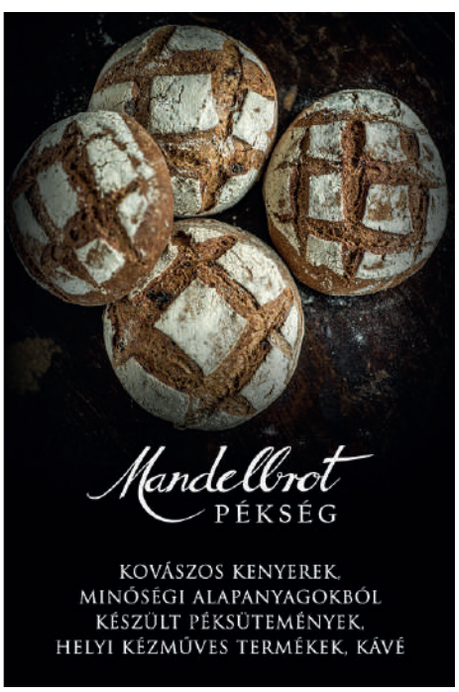

Kalendárium

A kalendárium on-line változata a **2097.hu/esemenyek** címen található

Program javaslataikat az **ujsag@2097.hu** címre várjuk

Mi	Hol	Mikor
Mosipelus klub	Régi iskola, I. emelet	febr.14., márc.6., márc. 13. 10:00-12:00
Baba-Mama klub	Régi iskola, I. emelet	hétfőnként 10-12 h, 2 hetente védőnői beszélgetéssel
Hangoló – zenés, énekes foglalkozás kicsiknek	Régi iskola, I. emelet	minden második szerdán, 10:00-11:00
Thai Chi Chuan és Chi-Kung	Reichel József Művelődési Ház	csütörtökönként, 19:00
Kerekes fasangi táncház	Reichel József Művelődési Ház	február 14., 18:00
Sápi Marcell – kiállításmegnyitó	Reichel József Művelődési Ház	február 15., 17:00, megtekinthető: márc. 6-ig
Kertészeti klub	Mandelbrot Pékség, Budai út 52.	február 15., 10:00–12:00
Sváb főzőklub bejelentkezés szükséges: komeliavanderheide@gmail.com	Német Nemzetiségi Tájház	február 15., 15:00
Öko-klub	Panoráma u. 12. (Külső-Bécsi úti rész)	február 17., 18:00
Jenői Szalon Németh Jucival és G. Szabó Hunorral	Mandelbrot Pékség, Budai út 52.	február 18. 18:30
Polkatanulasi óra	Német Nemzetiségi Tájház	február 19., 18:00–19:00
Kockavetők – társasjátékklub	Reichel József Művelődési Ház	február 21., 18:00–24:00
Farsangi batyus bál (Német Nemzetiségi Önkormányzat) jegyvásárlás, asztalfoglalás: Györgyinél a butikban, vagy tel: 0630-388-0261	Reichel József Művelődési Ház	február 22. 20:00
Lakossági fórum - Faluközpont Stratégia	Reichel József Művelődési Ház	február 23. 16:00
A Nyugdíjas Klub nosztalgiaestje	Reichel József Művelődési Ház	február 28. 16:00-21:00
Kockavetők – társasjátékklub	Reichel József Művelődési Ház	március 7., 16:00–23:00
Kővári Eszter Sára és Peltzer Ferenc nőnapi koncertje	Reichel József Művelődési Ház	máricus 08. 17:00
Koszorúzás és ünnepi műsor az általános iskola 4. osztályosainak előadásában	Kossuth-táblánál és a Művelődési Házban	máricus 13. 17:00
Helyek a hegyen túra – Ezüst-hegy	Temető, felső kapu	március 14. 9:00